

Arartekoaren 2020R-1824-19 Ebazpena, 2020ko ekainaren 10koa. Horren bidez Elantxobeko Udalari gomendatzen dio dokumentazioa ikusteko aurkeztu diren eskaerak berariaz eta modu arrazoituan ebatz ditzala.

Aurrekariak

- Pertsona bat kexatu da Arartekoaren aurrean Elantxobeko Udalak hainbat informazio-eskaerari emandako erantzunagatik. Udalerriko zenbait lokaletan irisgarritasun-araudia betetzeari buruzko eskaerak dira, eta aurreko legegintzaldian zinegotzi zenean formalizatu zituen kexagileak.

Zehazki, zera adierazi du kexagileak: Elantxobeko Udaleko zinegotzi gisa zituen eginkizunak betez, 2018ko irailaren 17an, (...)ren obrak baimentzeko eta (...) irekitzeko udal-espeditentean jasotako dokumentazioa eskuratzeko eskaera bat egin zuela, hartara, jarduera horrek eskatutako irisgarritasun-araudia betetzen ote zuen jakiteko asmoz. Halaber, kexagileak esandakoaren arabera, 2018ko irailaren 18an, establezimendu jakin batzuetan irisgarritasunari buruzko araudia betetzen dela justifikatzen duen informazioa eskuratzeko eskaera egin zuen (erreklamazioan honako establezimendu hauek aipatzen dira: -(...)-.

Idazkian adierazitakoaren arabera, Elantxobeko Udalak informazio-eskaerei erantzun zien, hainbat agiri bidaliz edo udal-egoitzan horiek ikusteko aukera emanaz. Hala ere, kexagileak bere idazkian azaldu duenaren arabera, Elantxobeko orduko alkateak 2018ko azaroaren 20ko "kanpoko ohar" baten bidez jakinarazi zion ez ziotela informazioa eskuratzen utziko, ez eta obra horien proiektuen kopiak eskuratzen utziko ere, besteak beste, proiektuak idatzi zituen teknikariaren egile-eskubideen babesa lehenetsi behar zelako.

Kexagileak adierazi du 2018ko azaroaren 29an (sarrerako zenbakia: 688), Elantxobeko Udalari jakinarazi ziola ez zegoela ados udal-zinegotzi bati administrazio-espedienteetan dagoen dokumentazioa eskuratzea ukatzeko irizpide murriztaile horrekin. Kexagileak errekurtsio hartan azaldu zuenaren arabera, udal-arkitektoarekin bildu zen arren, ezin izan zituen obra-proiektuak ikusi, ez eta (...)an eta (...)proiektuan desgaitasuna duten pertsonen irisgarritasun-araudia betetzen dela justifikatzen duten proiektuko zehaztapenei buruzko kopiak eskuratu ere.

Erreklamatzailleak azpimarratu du orain arte ez duela idazki horren inguruko erantzunik jaso eta ezin izan duela aipatutako udal-espedienteetan dagoen dokumentazio guztia eskuratu, irisgarritasun-arauak betetzen direla justifikatzeko. Era berean, adierazi du ez dagoela ados bere eskaerak ebazteko moduarekin, "kanpoko ohar" baten bidez ebatzi baitziren. Halaber, azpimarratu du alkateak eskubidea aitortu beharko liokeela amaitutako espedienteetan sartutako proiektu teknikoak ikusteko eta agirien kopiak eskuratzeko.

Erreklamazioaren bidez azaldu du, halaber, 2018ko abenduaren 18an egindako beste eskaera bati (sarrerako zenbakia: 716) berariaz erantzuteko zain jarraitzen duela. Horren bidez, (...)ko jardueraren titularraren aurka jarritako salaketa bat izapidetzeko eskatu zuen, kontsumizio bat zerbitzatzeari uko egiteagatik. Idazki horren bidez adierazi zen udalak eskumena duela erreklamazio hori izapidetzeko, Eusko Jaurlaritzako Segurtasun Saileko Joko eta Ikuskizunen Zuzendaritzak emandako erantzuna ikusita. Erantzun horren arabera, 700 pertsona baino gutxiagoko edukiera duten establezimenduetan udalak eskumena dauka establezimenduan onartuak izateko eskubidearen balizko arau-hauste batengatik esku hartzeko.

- 2019ko urriaren 4an, Arartekoak informazioa eskatu zion Elantxobeko Udalari: dokumentazioa eskuratzeko eskubideari buruzko kexagilearen idazkiei emandako erantzunaren inguruan eta, zehazki, erreklamazioan aipatutako establezimenduetan irisgarritasun-araudia betetzen dela justifikatzen duen informazioa eta proiektu teknikoak eskuratzeko eskaeraren inguruan.

Eskaera horri erantzunez, 2019ko urriaren 15ean bidalitako mezu elektronikoko baten bidez, Elantxobeko egungo alkateak informazioa bidali zion Arartekoari, Elantxobeko Udalak kexagilearen informazio-eskaerei emandako erantzunari buruz. Dokumentazio horretan, kexagileari bidalitako erantzunak aipatzen dira. Zehazki, erantzun hauen berri eman zuen:

Udal-idazkariak 2018ko azaroaren 16an bidalitako erantzuna (irteerako erregistroa: 219); bertan, (...)ren eta terrazaren jarduerari buruzko txosten teknikoaren kopia bidali zen.

Elantxobeko alkateak "kanpoko oharraren" bidez 2018ko azaroaren 20an emandako erantzuna (erregistro-zenbakia: 222), zeinaren bidez egindako eskaerei (644-2018 eta 647-2018) erantzun zien. Jakinarazpen horren bidez Elantxobeko Udalak emandako jarduera-lizentziei buruzko eskaeraren (644-2018) inguruko informazioa helarazi zen. Hala, (...)ko jardueraren hasiera eta erantzukizunpeko adierazpena izapidetzeko administrazio-espeditatea helarazi zaizkio. Izapidetzen ari diren gainerako jarduerari dagokionez, adierazi zen informazioa bidaltzen joango direla. Obra-proiektuei eta irisgarritasun-araudira egokitzeari dagokionez (647-2018), udal-proiektu horiei buruz udal-webgunean eskuragarri dagoen informazio orokorra bidali zaio. (...)ren eta (...) jardueraren egikaritze-proiektuen kopia bat eskuratzeari dagokionez, erantzunak dio kexagileak udal-artxiboan kontsultatu ahal izan duela. Proiektuaren kopia bat eskuratzeko eskaerari dagokionez, emandako erantzunean zera adierazi zen: proiektua egin duen arkitektoaren baimena izan behar dela horretarako.

Elantxobeko alkateak "kanpoko oharraren" bidez 2018ko azaroaren 20an bidalitako erantzuna (erregistro-zenbakia: 223). Bertan, 648-2018 eskaerari erantzun zion, lokal eta jarduera jakin batzuetan egindako obren espeditate osoei buruzkoa (...). Erantzunaren bidez webgunean eskuragarri dagoen udal-obren proiektuei buruzko informazio orokorra edo lehenago eskuratu ahal izan duen informazioa berretsi zuen. Jarduera horietan egikaritu diren obra-proiektuen kopia bat eskuratzeari dagokionez, azpimarratu zuen kexagileak dagoeneko kontsultatu ahal izan dituela udal-artxiboan; halaber, adierazi du kopia horiek kontsultatzeko proiektuaren egile den arkitektoaren baimena behar dela.

Elantxobeko alkateak "kanpoko oharraren" bidez 2018ko azaroaren 26an emandako erantzuna (erregistro-zenbakia: 228), zeinaren bidez 2019ko azaroaren 23an egindako eskaerari (sarrera-erregistroko zk.: 671) erantzun zion. Jakinarazpen horren bidez, kexagileak zinegotzi gisa aurkeztutako informazio-eskaeren zerrenda bat helarazi zen, bai eta zerbitzu teknikoek eskaerei erantzuteko jarraitutako jarduketan zerrenda bat ere. Idazkian dokumentazioa eskuratzeko korporazioko zinegotzien eskubidearen edukia balioesten da, gai publikoetan parte hartzeko eskubidearen eta toki-araubidearen oinarrizko legediaren arabera. Arau orokor gisa, alkatearengandik edo beste gobernu-organo batzuegandik Korporazioko zerbitzuen esku dagoen eta haren eginkizuna betetzeko beharrezkoa den informazioa eskuratzeko eskubidea xedatzen da. Informazioa eskuratzeko eskubide hori udal-bulegoetan bertan balia daiteke. Araudian eta jurisprudenzian oinarrituta, udal-espeditteetan dagoen dokumentaziorako irispidea modu arrazoituan ebazteko betebeharrarekin zehazten da eskubide horren edukia; halaber, irispidea ukatzekotan, horren aurka jar daitezkeen errekurtsoen berri eman behar da. Era berean, txostenean adierazten da eskuratzeko horrek ez dakarrela txostenak egiteko eskubiderik, ezta dokumentazio horren kopiak eskuratzeko ere. Nolanahi ere, dokumentazioaren kopiak eskatzeko aukera aurreikusten da, eta adierazten da eskubide hori baliatzeak ez duela zerbitzuen funtzionamendua oztopatu behar. Kasu horretan, kexagileak eskatutako kopia-kopuruak udaleko zerbitzuaren funtzionamenduan eragina izan dezakeela uste da, eskura dituzten baliabide urriak direlako. Jakinarazpenaren bidez kexagileari adierazi zioten banaka eta modu zehatzean egin zezakeela udal-erregistroan dokumentazioa eskuratzeko eskaera, hartara, dokumentazioa udal-bulegoetan kontsultatu eta berrikusteko. Kopiei dagokienez, banaka eska daitezkeela adierazten da eta, era berean, aipatzen da, Toki Erakundearen Antolaketa, Funtzionamendu eta Araubide Juridikoaren Araudiaren 15. artikuluan ezarritakoaren arabera, korporazioko kideentzat posible dela kide anitzeko organoek landu beharreko gaien buruzko informazioa eta dokumentazioa eskuratzeko, bai eta edozein udal-organok hartutako ebazpenei edo erabakiei buruzkoa ere. Kasu honetan, txostenean adierazitakoaren arabera, 2018ko azaroaren 19an (irteera-erregistroko zk.: 221) udal-zerbitzuek (...)a irekitzeko udal-ebazpenak igorri zizkieten, eta 2018ko azaroaren 27an, berriz, (...)jardueran egindako obren ebazpenak. Nolanahi ere, alkateak jakinarazi zion espeditteetako gainerako kopiak eskuratzeko eskaera ezetsia izan zela, kasu honetan isiltasuna positiboa ez dela azpimarratuz.

Elantxobeko alkateak "kanpoko oharraren" bidez 2018ko abenduaren 18an bidalitako erantzuna (erregistro-zenbakia: 240). Kontsumizio bat zerbitzatzeari uko egiteagatik kexagileak (...)ko jardueraren titularraren aurka jarritako salaketari erantzuteko Elantxobeko Udalak egin dituen udal-jarduketan berri eman zuen. 2018ko azaroaren 8an, Kontsumobideri bidalitako salaketa artxibatu zela adierazi zuen, ez zelako egiaztatu kontsumo-araudiaren arau-hausterik zegoenik. Bestalde, 2018ko abenduaren 5ean, Segurtasun Saileko Joko eta Ikuskizunen Zuzendaritzak salaketa eta ofizioa igorri zizkion Elantxobeko Udalari, udalak gai horren inguruan eskumena zuela uste batzuen. 2018ko abenduaren 18ko "kanpoko oharraren" bidez, alkateak kexagileari jakinarazi zion hark jarritako salaketari erantzuna eman ziotela bai udalak (2018ko azaroaren 19ko idazkiaren bidez; irteera-erregistroko zk.: 221) bai Kontsumobidek. Halaber, adierazi zuen ez zeukala informaziorik (...) lokalaren eta erreklamazioaren xede den terrazaren titulartasunaren arteko loturari buruz.

Adierazi behar da bidalitako informazioan ez dagoela jasota Elantxobeko Udalaren 2018ko azaroaren 26ko kanpoko oharraren (sarrera-zk.: 688) aurka kexagileak 2018ko azaroaren 29an aurkeztutako errekurtsioari emandako erantzuna.

- Informazio hori eman ondoren, kexaren sustatzaileak berretsi du ez diotela erantzunik eman 2018ko azaroaren 29ko idazki horri, eta berriz ere adierazi du (...)ko eta (...)ko proiektu horietan desgaitasunen bat duten pertsonen irisgarritasunari buruzko araudia betetzeari buruzko dokumentazioa eskuratzeko interesa duela. Halaber, berretsi du ez dagoela ados kanpoko ohar baten bidez bidalitako ebazpenekin eta udal-zinegotzi batek administrazio-espedituetan dagoen dokumentazioa eskuratzeko irizpide murriztailearekin.

Bestalde, kexagileak adierazi du gaur egun Korporazioko zinegotzi ez den arren, 2019ko abenduaren 16an berriz ere adierazi zuela ez dagoela ados bere eskaerei emandako erantzuna jakinarazteko moduarekin: kanpoko ohar baten bidez. Ohar horretan ez da adierazten udalaren erantzunaren aurka errekurtsioa jartzeko bidea zein den. Horregatik, administrazio-prozedurari buruzko araudiaren aurreikuspenen araberrako erantzuna emateko eskatu dio Elantxobeko Udalari.

Kexan adierazitakoa eta Elantxobeko Udalak emandako informazioa aztertu ondoren, Arartekoak honako gogoeta hauek helarazi nahi dizkizu:

Gogoetak

1. Kexa honen helburua da Elantxobeko Udalak hainbat informazio-eskaerari emandako erantzunari buruz Arartekoak duen iritzia helaraztea. Udallerriko zenbait lokaletan irisgarritasun-araudia betetzeari buruzko eskaerak dira, aurreko legegintzaldian kexagilea zinegotzi zenean formalizatu zituenak.

Lehenik eta behin, adierazi behar da kexagileak erreklamazioa Arartekoan aurkeztu zuenean dagoeneko ez zuela zinegotzi izaerarik. Nolanahi ere, kexagileak berriro adierazi du herritar gisa eskubidea duela Elantxobeko Udalean dagoen dokumentazioa eskuratzeko.

Ondorio horietarako, esan beharra dago udal-zinegotzien kasuan, informazioa eskuratzeko eskubidearen erabilerak izaera bikoitza duela, bi manutan oinarritzen baita: alde batetik, Konstituzioaren 23.2 artikuluko ordezkari-tz-kargu publikoak betetzeko eskubidearen aurreikuspenetan eta, bestetik, Konstituzioaren 105 b) artikulua herritar guztientzat aurreikusten duen administrazio-artxibo eta -erregistroak ikusteko duten eskubidean.

2. **Zinegotziek informazioa lortzeko duten eskubidea.** Zinegotzien informazio-eskubidea ordezkari politiko guztiei aplikatu beharreko oinarritzko eskubide bat da, eta sistema demokratiko batean hautesleek esleituta dituzten ordezkari-tz-eginkizunetan oinarrituta dago. Horiek horrela, zinegotziek beren kargua betetzen duten bitartean gauzatzen duten kontrol politikoaren funtziotik eratorritako eskubide instrumentala da.

Legezko konfigurazio-eskubide bat da eta ondokoek arautzen dute: Toki Araubidearen Oinarriak Arautzen dituen Legearen (TAOAL), 77. artikulua eta Toki Erakundeen Antolaketa, Funtzionamendu eta Araubide Juridikoaren Araudiaren (AJA) 14-16 artikuluek.

Hala, Toki Araubidearen Oinarriak Arautzen dituen Legearen 77. artikulua xedatzen du tokiko korporazioko kide guztiek euren funtzioa garatzeko beharrezkoak diren eta korporazioaren zerbitzuen esku dagoen nahi beste aurrekari, datu edo informazio alkatearen eskutik eskuratzeko eskubidea daukatela. Eskubidea baliatzeko eskaerak administrazio-ebazpen bat eskatzen du, eta ebazpen hori aurkeztu eta hurrengo bost egun naturaletan ebatzi behar da, modu arrazoituan.

Zinegotziek beren karguari dagozkion eginkizunak betetzeko informazioa eskuratzeko duten eskubide horren edukiari dagokionez, zinegotziek kide anitzeko organoetan landu beharreko gaiekin loturiko informazio edo dokumentu guztiak eskura ditzakete (AJAren 15. b) artikulua), eta horiek ikusteko baimena arauzko epeetan onartu behar da.

Toki Erakundeen Antolaketa, Funtzionamendu eta Araubide Juridikoaren Araudiaren 14. artikuluan garatzen da alkatearen eskutik euren funtzioa garatzeko beharrezkoak diren eta korporazioko zerbitzuen esku dagoen nahi beste aurrekari, datu edo informazio eskuratzeko daukaten eskubide hori. Eskaera hori administrazio-isiltasunez onartutzat joko da, baldin eta organo eskudunak ez badu ebazpenik edo ukapenezko erabakirik ematen bost eguneko epean. Edonola ere, informazioa jasotzen duten dokumentuak ikustea ukatu nahi izanez gero, arrazoituko ebazpen edo erabakiaren bidez egin beharko da.

Bestalde, 15. artikuluan tokiko administrazio-zerbitzuak informazioa ematera behartuta dauden kasu jakin batzuk aurreikusten dira, korporazioko kideak baimenduta dagoela egiaztatu beharrik izan gabe:

"a) Kudeaketa-erantzukizunak edo eskuordetzak dituzten korporazioko kideek jarduketa horiei lotutako informazioa eskuratzeko sarbidea eskatzen dutenean.

b) Kide anitzeko organoetan landu beharreko gaiei buruzko informazioa eta dokumentazioa -bai eta edozein udal-organok hartutako ebazpenak edo erabakiak ere- eskuratzeko sarbidea eskatzen duenean korporazioko edozein kidek.

c) Korporazioko kideek toki-erakundearen informazioa edo dokumentazioa eskuratzeko eskatzen dutenean, baldin eta informazio edo dokumentazio hori herritarrek libreki eskuratu ahal badute.

Eskubide hori baliatzeko modua 16. artikuluan xedatzen da, eta espedienteak eta dokumentazio zehatza udal-bulegoetan kontsultatu eta aztertu behar direla adierazten da. Espediente baten kopiak eskuratu ahal izateko, AJAn aurreikusten diren informazioa libreki eskuratzeko kasuak eta berariaz baimendutako kasuak bete behar dira. 15. artikuluan berariaz jasota dago espedienteen kopiak eskuratu daitezkeela, baldin eta informazio edo dokumentazio hori herritar guztiek libreki eskuratu ahal badute.

- 3. Informazio publikoa eskuratzeko herritarren eskubidea.** Herritarrek toki-erakundearen informazioa edo dokumentazioa eskuratzeko eskubideari dagokionez, Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen 13. artikuluan jasotako aurreikuspenak aipatu behar dira. Artikulu horrek, d) apartatuan, zehazki, honako eskubide hau aitortzen die: *“Informazio publikoa, artxiboak eta erregistroak ikustea Gardentasuna, informazioa publikoa eskuratzeko bideari eta gobernu onari buruzko abenduaren 9ko 19/2013 Legean eta gainerako Ordenamendu Juridikoan xedatutakoarekin bat etorritik”*.

Gardentasunari, informazio publikoa eskuratzeko bideari eta gobernu onari buruzko abenduaren 9ko 19/2013 Legearen 13. artikulua araberan, informazio publikoa eskuratzeko eskubideak administrazio horren esku dauden eta bere eginkizunak betez egin edo eskuratu diren dokumentuei aplikatu behar zaie, edozein formatu edo euskarritan daudela ere.

Kopia lortzeko eskubidea. Informaziorako eskubide horrek berekin dakar dokumentazioaren kopiak lortzeko eskubidea. Legeak berak ere aurreikusi du informaziorako irispidea, ahal dela, elektronikoki egingo dela, salbu eta hori ezinezkoa denean edo eskatzaileak berariaz beste bide bat baliatu nahi duela adierazi duenean. Hala ere, kopiak egiten badira edo informazioa jatorrizkoa ez den beste formatu batera aldatzen bada, ordainarazpenak eskatu ahal izango dira, aplikatu beharreko tasei eta prezio publikoei buruzko legerian aurreikusita dagoen moduan.

Eskubide honen mugei dagokienez, abenduaren 9ko 9/2013 Legearen 18.1. artikuluan informazio-eskaerak ez onartzeko hainbat arrazoi jaso dira. Auzitegi Gorenaren jurisprudentzian hauxe adierazi da 2017ko urriaren 16ko eta 2020ko martxoaren 10eko epaietan: *“(…) Informazioa eskuratzeko eskubidearen legezko erregulazioaren eta aitortzearen formulazio zabalaren*

ondorioz, zorrotz interpretatu behar da eta sarri modu murriztailean ere, bai 19/2013 Legearen 14.1. artikuluan jaso den eskubide horren mugak, bai 18.1. artikuluan zerrendatu diren informazio-eskaerak ez onartzeko arrazoiak, informazioa eskuratzeko eskubideari justifikatu gabeko eta neurri gabeko kaltea eragiten dioten mugak onartu gabe”.

Jabetza intelektual, informazioa eskuratzeko eskubidearen muga gisa. Kasu honetan, arreta jarri behar dugu abenduaren 9ko 9/2013 Legearen 14.1 e) artikuluan, zeinaren bidez xedatzen den informazioa eskuratzeko eskubidea mugatu ahal izango dela, informazio hori eskuratzek honako hauei kalteren bat eragiten badie: *“Sekretu profesionala eta jabetza intelektual eta industrial”.*

Jabetza intelektualaren eta industrialaren eskubideek ingeniari eta arkitekturako obren proiektu eta planoak eta topografia, geografia edo beste zientziaren baten inguruko mapa eta diseinua eragiten diete, Jabetza intelektualari buruzko apirilaren 12ko 1/1996 Legegintzako Errege Dekretuaren 10. artikuluan adierazitakoarekin bat etorriz.

Ordea, Jabetza Intelektualari buruzko Legearen 31 bis 1) artikulua espresuki alde batera uzten du egilearen baimena obra bat publikoki segurtasun publikoko helburuekin edo administrazio prozeduren, prozedura judizialen edo parlamentuzko prozeduren garapen egokiarentzat erreproduzitzen, banatzen edo komunikatzen denean.

Erakunde honek lehenago emandako ebazpenetan, Arartekoak adierazi du egile eskubideak arautzen dituen legeriak ez duela informaziorako eskubidea eta proiektuko egile eskubideak oinarri dituen kopia lortzeko eskubidea baztertuko dituen interpretazioa egiteko aukerarik ematen.

Gogora dezagun zenbait justizia auzitegi kontu horri dagokionez egin duten kontrako planteamendua, proiektuaren kopia ematea jabetza intelektualari buruzko legean oinarrituta ukatu dela ikusita.

Horrela, Galiziako Justizia Auzitegi Nagusiak (279/2005 epaia, apirilaren 28koa) ez du uste arrazoi hori eskubideaz baliatzea ukatzeko nahikoa denik: *“Jabetza Intelektualari buruzko Legearen 14. artikulua dio, egile eskubideen edukia eta ezaugarriak adierazterakoan, egileari dagokiola, eskubide laga ezin eta besteren ezina izanik, obra zabaldu egin behar ote den eta, hala bada, nola egin behar den erabakitzea. Obra- edo jardura-lizentzia lortzeko proiektu teknikoak idaztea onartzen duenak badaki proiektu hori administrazio*

espediente bati erantsiko zaiola eta, espedientearen parte den heinean, horri buruzko informazioa eskuratu ahal izango dutela prozedura administratiboari buruzko legeriak ezartzen duen moduan lizentzia lortzeko interesa dutenek; besteak beste, kopiak ere eskuratu ahal izango dituzte”.

Bestalde, Madrilgo Justizia Auzitegi Nagusiak 2005eko otsailaren 9ko epaiaren bidez (JUR 2005/85566) aipatzen du biztanleek eskubidea dutela eraikuntza-proiektu batean jasotako agirien kopia lortzeko. Auzitegi horren iritziz, ez du balio egile eskubideen alderdi pertsonala eta ondarezkoa urratu dela esatea egile eskubideak babesteko araudian oinarrituta. Honakoa uste du: *“proiektua hirigintzako espedientearen barruan egoteak eta hori interesdunek eskuratu ahal izateak ez dakar hura ikustearen ondorioz onura ekonomikoak lortu nahi dituztenik edo lortzen dituztenik (hori dela-eta ez zen ezer aipatu)”.*

Bereziki argigarria da Asturiaseko Justizia Auzitegi Nagusiaren 2776/2017 epaia, 2017ko irailaren 12koa, zeinean dilema hau azaltzen baita: *“...apelatzaileak arauak multzoka aipatze hutsak ez dio kalterik egiten apelazioak aurrera egiteko aukerari; izan ere, lege-zatiak transkribatze hutsarekin, kartsuki azaldu du eztabaida ezina den zerbait, zeina akademikoki zalantzan ezin jar daitezkeen eta begien bistakoa den: jabetza intelektualak edo industrialak babesa merezi duela eta konfidentzialtasuna muga bat dela arau batek berariaz hala xedatzen duenean.*

Beste gauza bat da kasu zehatz honetan informazioa eskuratzeko eskaeraren ukapena justifikatuta ote zegoen. Ildo horretatik, administrazioaren egitekoa, proiektuaren alderdi titularrei entzun ondoren, proiektuaren puntu edo alderdi bereziak modu arrazoituan finkatzea izango litzateke, zeinak planteamendu murriztailearen ikuspuntutik, auzi-funtsaz kanpokoak izan daitezkeen (enpresa-arloko, lanbide-arloko edo bestelako xehetasunak barne hartzeagatik, zeinek ez duten zerikusirik instalazioaren segurtasunarekin, osasungarritasunarekin edo estetikarekin) edo konfidentzialtasun-eskakizunen eraginpean egon daitezkeen, legez babestu beharreko interesak direla-eta, betiere salbuespen horren arriskuak eta iturriak identifikatuta.

Hala ere, administrazioak ezezkoa generikoa eta baterakoa eman du, proiektuaren ustezko konfidentzialtasunean babestuta eta egilearen borondatean oinarritua, eta ez du administrazio-prozedura baten esparruko izapiderik egin.

Are gehiago, udalaren tesia onartuz gero, hau da, ezin dela obra- edo jarduera-lizentziekin batera aurkeztutako proiektu teknikoen kopiarik eman, ondorio gaiztoa sortuko litzateke: jarduketa horien legezketasuna ezin izango litzateke egiaztatu; defentsa-eskubidea ezingo litzateke baliatu, eta, are larriagoa dena, ezingo litzateke proiektu horren kaudimena eta zorrotasuna bermatu; izan ere, erabaki batek kolektibitateari eragiten dionean, udalaren irizpide teknikoa aberastu egiten da gizarte zibileko teknikariek beren eskubideak edo ekintza publikoa baliatuz egindako alegazioekin eta emandako irizpideekin, eta administrazioari erabaki egokiak hartzen laguntzen diote.

Laburbilduz, gure ustez, arau orokorra espediente eskuratzeko eskubidea izanik, bereziki, interesdunei dagokienez eta segurtasunaren, osasungarritasunaren edo ingurumenaren interesak jokoan daudenean, administrazioak behar bezala justifikatu beharko luke prozeduran sartutako proiektua ikusteko ezohiko ukatzea babesteko arrazoi objektiboak, sendoak, argiak eta sinesgarriak”.

Ondorioz, administrazio-espeditente batean dagoen dokumentazioa, oro har, titularra edo egilea ez diren hirugarren interesdunek informazioa ikusteko eta kopia eskuratzeko eskubideari lotuta dago, salbu eta behar bezala justifikatuta badago jabetza intelektualaren eskubideek aurre egiten diotela obra- edo jarduera-proiektu jakin bat eskuratzeko eskubideari.

- **Prozedura eta ebazteko epea** Abenduaren 9ko 9/2013 Legearen 20. artikulua araber, informazio hori eskuratzeko eskaera onartzen edo ukatzen duen ebazpena, gehienez ere, hilabeteko epean jakinarazi beharko zaio eskatzaileari, organo eskudunak eskaera jasotzen duenetik aurrera. Epe hori beste hilabetez luzatu ahalko da, eskatutako informazioaren bolumena edo konplexutasunagatik hori beharrezkoa bada, eta eskatzaileak alde aurretik eskatzen badu.

Edonola ere, ebazpena emateko gehienezko epearen baitan, derrigorrez, informazioa eskuratzeko eskaerari buruz arrazoitutako ebazpena eman beharko da, eta bertan, eskatutako informazioa eman beharko da edo eskatzaileari zehazki esan beharko zaio zergatik ez den informazio hori emango.

Gogoratu beharra dago informazioa eskuratzea baimentzen edo ukatzen duen ebazpenak Administrazio publikoen administrazio prozedura erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen 35., 40. eta 88. artikuluetan jasotako aurreikuspenak bete behar dituela. Horiek, erabakia arrazoitzeko eta ebazpenaren kontra jarri daitezkeen errekurtsioak adierazteko eskatzen dute.

Administrazio ebazpen horretan kontuan izan beharko da, gardentasunari, informazio publikoa eskuratzeko bideari eta gobernu onari buruzko abenduaren 9ko 19/2013 Legearen 24. artikuluan ezartzen den bezala, autonomia erkidego bakoitzean eskuduna den Gardentasun eta Gobernu Onerako Batzordean erreklamazio bat jartzeko aukera. Euskal Autonomia Erkidegoaren kasuan, informazio publikoa eskuratzeko Euskal Batzordearen 128/2016 Dekretuak ezarri duenez, batzorde horri dagokio aurkezten diren erreklamazioak ebaztea, Euskal Autonomia Erkidegoko erakunde komunak eta toki-erakundeak barnean dauden herri-administrazioen edo euskal sektore publikoko gainerako erakundeak berriazko edo ustezko ukapenei dagokienez.

4. Kasu honetan, kexagileak, zinegotzi gisa, informazioa eskatu zuen Elantxobeko udalerriko hainbat jarduerari emandako baimenei eta udalaren kontrolari buruz.

Bidalitako informazioaren arabera, udal-zerbitzuek eta orduko Elantxobeko alkateak espedienteetan zeuden administrazio-ebazpenetarako sarbidea ahalbidetu zioten. Hori da, esaterako, (...)a irekitzeko ebazpenen edo (...)jardueran egindako obren ebazpenen kasua. Hala ere, desadostasun nagusia aurkeztutako proiektu teknikoari buruzko dokumentazioa eskuratzeko mugetan zentratu zen; izan ere, dokumentazio hori idatzi zuenaren jabetza intelektualaren eskubideek mugatu zituzten haren eskuragarritasuna eta kopia.

Erakunde honen iritziz, aurreko paragrafoetan argudiatu den bezala, AJAren 15. eta 16. artikuluek aukera ematen dute zinegotziek eskatutako dokumentazioaren kopia lor ditzaten, proiektu teknikoak barne, baldin eta herritarrek libreki eskuratu ahal badituzte, Gardentasunari, informazio publikoa eskuratzeko bideari eta gobernu onari buruzko abenduaren 9ko 19/2013 Legean eta gainerako antolamendu juridikoan aurreikusitakoaren arabera.

Kasu horretan, abenduaren 9ko 9/2013 Legearen 14.1 e) artikulua ez du aukerarik ematen jabetza intelektualari buruzko legerian oinarrituta informazio-sarbidea ukatzeko edo mugatzeko, araudi horretan babestutako egile-eskubideak nola urratzen diren justifikatu gabe. Bereziki, sarbidea hirigintza-eta ingurumen-kontrolako espediente baten baitan dagoen proiektu tekniko baten zatiari dagokionean, zeinak hirigintzako, ingurumeneko edo irisgarritasuneko legeriarekin bat datorrela justifikatzen baitu.

5. Adierazi beharra dago, baita ere, informazioa eskuratzeko eskubidea baliatzeko eskatu zuen unean kexagileak zinegotzi izaera zuen arren, Arartekoaren aurrean esku hartzeko eskaera geroago egin zuela, dagoeneko udal-korporazioko kide ez zenean; hortaz, ezin zituen korporazioko kideen ordezkartza-funtzioak bete.

Hori dela eta, orduko zinegotziak aurkeztutako informazioa eskuratzeko eskaerei eta errekurtsoei emandako erantzunean udalak egin dituen jarduketak kexagileak zinegotzi izaera galdu ondoren baino ezin dira baloratu.

Nolanahi ere, kexagileak inguruabar horren aurretik eta ondoren planteatutako eskaerak administrazio onerako eskubidearen terminoetan ulertu behar dira, eta eskubide hori herritar guztiei dagokie modu bateragarri eta osagarrian.

6. Horiek horrela, egindako eskaerei eta emandako erantzunari dagokienez, administrazio publikoek, herritarrekin dituzten harremanetan, bermatu behar dute prozedura administratiboan bideratutako eta aurreikusitako izapideen gaineko trazabilitate egokia ematen dela.

Administrazio-prozedura orokorrak administrazio-jarduera administrazio onaren irizpideen arabera antolatzeko, bideratzeko eta fiskalizatzeko kontuan hartu behar diren jarraibideak ezartzen ditu. Herritarrek administrazio onerako duten eskubideak berekin dakar aurkezten diren idazkien hartu-agiria, ofiziozko bultzada eta azaldutako gaiari arrazoizko epean erantzuteko betebeharra adieraztea.

Eskariak, kexak edo iradokizunak betetzeko ordenamendu juridikoan *ad hoc* prozedura ezarrita baldin badago, dagokion administrazio prozedura espezifikora bideratu beharko dira. Eskaria oinarrituta dagoela ebazten denean, eskumenak dituen agintaritzak edo organoak jorratu egin beharko du eta guztiz eraginkor izateko beharrezkotzat jotzen dituen neurriak ezarriko ditu. Administrazioaren erantzunean eskaria onesteko edo ezesteko arrazoiak eman beharko dira. Eskariaren ondorioz akordio edo ebazpen espezifikoko bat egon bada, neurri hori ere erantzunean jasoko da.

Berariazko erantzuna eman beharko da, era berean Administrazio publikoen administrazio prozedura erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen 21. artikuluan aurreikusita dagoelarik, eskari eskubideari edukia eman behar zaiolako, erantzun zehatza jakin behar delako eta ebazpena errekurritzeko eskubidea dagoelako, errekurtsioa administrazio organoetan eta organo jurisdikzionaletan jarri ahalko delarik.

Kexan azaldutakoaren antzeko kasuetan ere aplikatu behar dira administrazio onaren printzipio horiek, non pertsona batek administrazio-kontrolari lotutako zenbait espedienteri buruzko informazioa eskuratzeko eskatu duen, Elantxobeko portuko zenbait ostalaritza-jardueratan irisgarritasunaren araudia betetzen dela bermatzeko. Halaber, printzipio hori bete behar da erreklamaziogileak geroago egindako eskaerekin, bai 2018ko azaroaren 23ko idazkiaren kasuan, bai 2019ko abenduaren 12ko eskaeraren kasuan.

Horregatik, aipatu beharra dago 2018ko azaroaren 23ko idazkiari (671 sarrera-erregistroa) eta 2019ko abenduaren ondorengo idazkiari ez zaiela oraindik erantzun. Azken idazki horren bidez, zinegotzi gisa zuen agintaldia amaitu ondoren, Elantxobeko Udalarari idatziz jakinarazi zion irisgarritasun-araudia betetzeari buruzko dokumentazioa eskuratzeko interesa zuela.

7. Elantxobeko orduko alkateak "kanpoko oharra" izeneko ebazpen-formatuaren bidez emandako erantzunei dagokienez, komeni da jakitea ez zetozeela prozedura-legerian eskatutako formalitateekin bat.

Esan beharra dago "kanpoko ohar" deituriko agiriek administrazio-legerian administrazio-ebazpenetarako eskatzen diren baldintzak bete behar dituztela. Eragozpen nagusia honako hau da: ez dela jakinarazi udalaren erabaki jakin baten aurka zer helegite jar daitekeen. Urriaren 1eko 39/2015 Legearen 40.2 artikuluan xedatutakoaren arabera, jakinarazpenean, ebazpenaren testu osoa jaso behar da, eta adierazi behar da administrazio-bidetik behin betikoa den ala ez, zer errekurtso jar daitezkeen, hala badagokio, administrazio-bidean eta auzibidean, zer organoren aurrean eta zer epetan, hargatik eragotzi gabe interesdunek egoki deritzoten beste edozein errekurtso baliatzeko aukera.

Nolanahi ere, ondoreei dagokienez, 40.3 artikulua zera xedatzen du: jakinarazpena egitean egintzaren testu osoa jaso arren bete gabe geratu bada dagozkion errekurtsoak adierazteko betekizuna, jakinarazpenak une honetatik izango ditu ondorioak: interesdunak jakinarazpenaren xede den ebazpen edo egintzaren edukia eta irismena zer den badakiela erakusten duen jardueraren bat egiten duenetik, edo egoki den edozein errekurtso jartzen duenetik.

8. (...)an onartua izateko obligazioa ez betetzeagatiko salaketari emandako izapideari dagokionez, kexagileak azaldu du 2018ko azaroaren 30ean salaketa bat jarri zuela Segurtasun Sailean (...)ko jardueraren titularraren aurka, kontsumizio bat zerbitzatzeari uko egiteagatik.

2018ko abenduaren 5ean, Segurtasun Saileko Joko eta Ikuskizun Zuzendaritzak salaketa hori igorri zion Elantxobeko Udalari, udalaren eskumena zela iritzita.

2018ko abenduaren 18ko "kanpoko oharraren" bidez, Elantxobeko alkateak kexagileari jakinarazi zion hark jarritako salaketari erantzuna eman ziola udalak (2018ko azaroaren 19ko idazkiaren bidez; irteera-erregistroko zk.: 221) Kontsumobidek egindako jarduketak ikusi ondoren.

Ohar horri erantzunez, kexagileak, 2018ko abenduaren 18an bidalitako mezu elektronikoaren bidez (sarrera zk.: 716), ordura arte izapidetu eta erantzun gabeko salaketa bat izapidetzeko eskatu zuen.

Kexagileak aurkeztutako salaketaren bidez zalantzan jartzen zen establezimenduaren titularrak ez ote zituen urratu Jendaurreko Ikuskizunen eta Jolas Jardueren abenduaren 23ko 10/2015 Legetik eratorritako erabiltzaileak onartzeko eta ez diskriminatzeko betebeharrak.

Jendaurreko Ikuskizunen eta Jolas Jardueren abenduaren 23ko 10/2015 Legearen 22. artikulua xedatzen du establezimendu publikoen prestazio- eta sarbide-baldintzak ez direla inolaz ere aitzakia izango bereizkeriarik egiteko erabiltzaileen egoera, inguruabar edo arrazoi pertsonal edo sozialak direla-eta.

Horiek horrela, lege horrek aurreikusten du sarrera ukatzeko eskubidea arbitrarioki, diskriminazioz edo gehiegikeriaz erabiltzea arau-hauste administratibotzat jo daitekeela. Horretarako, 62. artikulua xedatzen du ikuskatzeko eta kontrolatzeko eskumena duten administrazio-organoei abiarazi, izapidetu eta ebatziko dituztela arau-hauste arin eta larriak zehatzeko espedienteak.

Kasu honetan, 42. artikulua udalei esleitzen die udal-mugardean dauden establezimendu publikoak eta instalazioak ikuskatzeko eskumena, baimena eman behar zaienean edo aurretiko jakinarazpena jaso behar dutenean (700 lagunetik beherako edukiera duten lokalak).

Hizpide dugun kasuan, Segurtasun Saileko Joko eta Ikuskizunen Zuzendaritzak 2018ko abenduaren 5ean ofizioa igorri ondoren, ez da jaso Elantxobeko Udalak jarduketarik egin duenik aurkeztutako salaketari erantzuna emateko.

Adierazi beharra dago salaketek, beti eta kasu guztietan, administrazio-izapidetze bat eskatzen dutela, eta udal-kontrolerako organoek ezin dituztela alboratu. Udal horri bidalitako komunikazio guztiak, egitate zehatz batzuk aipatzen badituzte, salaketatzat jo behar dira eta organo eskudunari helarazi behar zaizkio.

Hortaz, organo eskudunak, salatutako gertakariak aztertu ondoren, erabaki beharko luke espedientea abiaraziko duen, edo, bestela, interesdunaren eskaera onartu ez eta bere jarduna amaitutzat joko duen.

Gainera, otsailaren 20ko 2/1998 Legeak (Euskal Autonomia Erkidegoko Herri Administrazioen zigor-ahalmenari buruzkoa) 34. artikuluan honako hau agintzen du: *salatzaileak “espedientea abiarazteari edo ez abiarazteari buruz organo eskudunak emandako jakinarazpena jasotzeko eskubidea du eta, hala badagokio, espedientea bukatzen duen ebazpena jasotzekoa”.*

Testuinguru horretan, gogorarazi beharra dago herri-administrazioek berariazko erantzuna eman behar dietela interesdunek zentzuzko epe baten barruan egiten dituzten eskaera guztiei. Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen Legearen (39/2015, urriaren 1ekoa) 21. artikulua berariaz jasotzen du herri-administrazio guztiei zuzendutako agindu hori. 39/2015 Legeak ezartzen du, prozedurak erregulatzen dituzten arauetan gehieneko eperik ezartzen ez denean, epe hori gehienez ere hiru hilabete izango dela, eskaera egin denetik aurrera.

Hori guztia dela eta, otsailaren 27ko 3/1985 Legeak -erakunde hau sortu eta arautzekoak- 11.b) artikuluan xedatutakoarekin bat etorriz, Arartekoak gomendio hau egin nahi du:

Gomendioa

Arartekoak Elantxobeko Udalari gomendatzen dio kexagileak egindako eskaerak izapidetu eta ebatz ditzala. Horien bidez, irisgarritasun-araudiaren betekizunari buruzko obra-proiektuetan dauden agiriak ikusteko eskatu zuen, Gardentasunari, informazio publikoa eskuratzeko bideari eta gobernu onari buruzko abenduaren 9ko 19/2013 Legean aurreikusitako terminoetan.

Halaber, Arartekoak Elantxobeko Udalari gogorarazten dio izapidetu eta ebatzi egin behar duela, dagokion moduan, bere eskumenekoak diren establezimendu publikoetan sarrera ukatzeagatik aurkeztu den salaketa, Jendaurreko Ikuskizunen eta Jolas Jardueren abenduaren 23ko 10/2015 Legearekin bat etorriz.

